

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 24 czerwca 2024 r.

ZP-NKWR.431.4.5.2014.HB

Pan
Jerzy Szczupak
Burmistrz Przemkowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 19 – 20 marca 2024 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424), zwanej dalej „ustawą” oraz zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego nr 78 z dnia 14 marca 2024 r. zespół kontrolny z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie: Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki – przewodnicząca kontroli oraz Emilia Molska - Kaźmierczak – starszy inspektor wojewódzki – kontroler, przeprowadził kontrolę doraźną Urzędu Miejskiego w Przemkowie. Tematem kontroli była ocena realizacji i przestrzegania procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie M.M. i M.G. Osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień był Burmistrz Przemkowa.

W wyniku kontroli doraźnej w ww. zakresie wydaje się ocenę negatywną. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń przez Panią Magdalenę Kanię Zastępcę Burmistrza Przemkowa w dniu 3 czerwca 2024 r. (data wpływu do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego dnia 6 czerwca 2024 r.).

Działania kontrolne na podstawie zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego zostały podjęte w związku z przesłanym w dniu 11 marca 2024 r. do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu pismem (BPD-V.053.45.2024.MS z dnia 9 marca 2024 r.) z Departamentu Polityki Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie, dotyczącym informacji o stosowaniu

przemocy domowej wobec dziecka w Przemkowie, z prośbą o zbadanie sprawy w trybie pilnym. W trakcie postępowania wyjaśniającego ustalono, że w rodzinie M.M. i M.G. była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”. W dniu 28 lutego 2024 r. ich 11 - tygodniowe dziecko z obrażeniami ciała wskazującymi na stosowanie wobec niego przemocy, zostało przyjęte do szpitala. Starszy syn zabezpieczony został w pieczy zastępczej, a rodzice z zarzutami znęcania się nad małoletnimi - tymczasowo aresztowani.

Czynności kontrolne w obecności przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Przemkowie przeprowadzono w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemkowie, który zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy pełnił obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedura „Niebieskie Karty” w rodzinie M.M. i M.G. została wszczęta 12 sierpnia 2023 r. przez funkcjonariusza Policji w związku z podjętą interwencją w miejscu zamieszkania rodziny. W trakcie interwencji został wypełniony formularz „Niebieska Karta-A”, w którym wskazano na stosowanie przez M.G. przemocy fizycznej i psychicznej wobec konkubiny M.M. z informacją, że zachowania przemocowe w rodzinie miały miejsce od 2022 r. Należy wskazać, że w kwestionariuszu stwierdzono szereg niewypełnionych rubryk, dotyczących np. tak istotnych informacji, jak obecność w rodzinie 11-miesięcznego dziecka (które było obecne podczas interwencji). W formularzu odnotowano działania podjęte przez przybyłe na miejsce służby medyczne w odniesieniu do osoby wskazanej jako doznająca przemocy domowej tj. przeprowadzono badanie z uwagi na jej ciążę, M.M. odmówiła dalszej pomocy i przejazdu do szpitala. W ocenie organu nadzoru, mając na uwadze mechanizmy zachowań osób doznających przemocy domowej, na większą wnikliwość interweniujących służb i rozważenie zasadności izolacji osoby stosującej przemoc domową, zasługiwał fakt uzyskania informacji, że rzekomo tylko „w trakcie sprzeczki kobieta potknęła się, uderzyła nogą o łóżeczko dziecka”, gdy jednocześnie w obecności służb „wraz z synem 11-miesięcznym opuściła mieszkanie i udała się na noc do sąsiadki, aby nie eskalować konfliktu”. Podkreślić należy, że równoległe odnotowano też brak możliwości wręczenia osobie, wobec której istniało podejrzenie, że doznaje przemocy domowej, formularza „Niebieska Karta – B” cyt. „ze względu na dynamiczną sytuację” (otrzymała formularz dopiero na pierwszym spotkaniu z grupą diagnostyczno-pomocową).

Po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta-A” przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w ustawowym terminie przekazała go członkom powołanej grupy diagnostyczno-pomocowej w składzie: pracownik socjalny i funkcjonariusz Policji.

Zastrzeżenie stanowi nieuregulowany formalnie udział w posiedzeniach grupy diagnostyczno-pomocowej drugiego funkcjonariusza Policji.

W dniu 17.08.2023 r. dzielnicowy pismem o sygnaturze Posterunku Policji w Przemkowie LDZ-517-8/2023 DK-51341/2023 zwrócił się do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich przy ul. S. Kutrzeby 2 w Głogowie, z prośbą o podjęcie działań zgodnie z kompetencjami, w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej i wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie M.N. i M.G., z uwagi na awantury oraz zachowania przemocowe, jednocześnie informując, że w rodzinie jest 11 – miesięczne dziecko, a kobieta oczekuje narodzin drugiego syna.

Grupa diagnostyczno-pomocowa na posiedzeniu w dniu 24 sierpnia 2023 r. dokonała diagnozy sytuacji rodziny i ustaliła indywidualny plan pomocy osobie doznającej przemocy, w tym monitorowanie sytuacji rodziny przez członków grupy diagnostyczno-pomocowej. Nieprawidłowość stanowi fakt, że w posiedzeniu grupy diagnostyczno-pomocowej brały udział jednocześnie obydwie osoby uczestniczące w procedurze, co stało w sprzeczności z § 17 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209 poz. 1245), zwanego dalej „rozporządzeniem_2011”. Naruszeniem przepisów rozporządzenia było także wypełnienie formularza „Niebieskie Karty – C” z osobą doznającą przemocy domowej w obecności osoby, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc domową. W ocenie organu nadzoru, te nieprawidłowe działania mogły przekładać się na niezyskanie wszystkich istotnych informacji od osoby doznającej przemocy domowej, a co za tym idzie również błędne zdiagnozowanie sytuacji rodziny.

W ramach planu pomocy osobie doznającej przemocy domowej zaproponowano wsparcie psychologa, z którego M.M. skorzystała tylko jeden raz indywidualnie (20 września 2023 r.), w okresie, gdy jej partner przebywał za granicą, chętnie opowiadała o swoim życiu, codziennych sprawach i nie zgłaszała żadnych niepokojących sytuacji w rodzinie. Kolejna wizyta (15 listopada 2023 r.) odbyła się już w towarzystwie M.G., podejrzanego o stosowanie wobec niej przemocy. Podczas spotkania M.G. „sprawiał wrażenie osoby rozchwianej emocjonalnie”, zachowywał się wulgarnie wobec partnerki, prezentował nieodpowiedzialne zachowania wobec starszego syna. Specjalista odniósł wrażenie, że klientka w trakcie spotkania była wycofana, małomówna i przestraszona. Podczas samodzielnej wizyty M.G., która odbyła się 20 grudnia 2023 r. tj. po narodzinach drugiego dziecka mężczyzna okazywał zmęczenie, niewyspanie, narzekał na płacz dziecka. Psycholog odnotowała również, że postawa klienta w trakcie rozmowy wzbudziła jej „niepokój i obawy,

że zachowanie klienta może być zagrażające dla jego rodziny”, uznała, że potrzebuje on kontynuacji wsparcia psychologicznego, wskazując jednocześnie jako niezbędną wizytę u lekarza psychiatry w celu zdiagnozowania stanu psychicznego. O niepokojących zachowaniach M.G., psycholog (będący również członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 22 listopada 2023 r.) poinformował Zespół Interdyscyplinarny dopiero 10 stycznia 2024 r.

Zgodnie z założeniami indywidualnego planu pomocy pracownik socjalny systematycznie monitorował sytuację rodziny. Wszystkie odnotowane wizyty w środowisku miały również potwierdzenie w zeszycie wyjść służbowych pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemkowie. Ze sporządzonych dokumentów, tzw. „kart monitoringu” wynikało, że pracownik socjalny w trakcie swoich kontaktów z rodziną nie stwierdził żadnych niepokojących oznak stosowania przemocy domowej, nie zauważył zaniedbań ze strony rodziców wobec dzieci. Podejrzenia dalszego stosowania w rodzinie przemocy nie powziął również funkcjonariusz Policji, który z wizyt monitorujących stan bezpieczeństwa rodziny każdorazowo sporządzał notatkę służbową. W dokumentach sporządzonych przez pracownika socjalnego i funkcjonariusza Policji stwierdzono rozbieżności w zakresie ustalenia aktualnej sytuacji rodziny przez przedstawicieli obydwu podmiotów dotyczącej obecności w miejscu zamieszkania osoby stosującej przemoc w związku z jej powrotem z zagranicy, fakt ten budzi wątpliwości, co do rzetelności prowadzonej dokumentacji.

Analiza dokumentacji zgromadzonej w trakcie procedury wykazała, że pomimo kontaktu z osobą podejrzewaną o stosowanie przemocy domowej (poza okresem rzekomego pobytu M.G. za granicą), grupa diagnostyczno-pomocowa nie wypełniła formularza „Niebieska Karta-D”, co stanowiło nieprawidłowość w świetle § 8 ust. 6 rozporządzenia_2011 tudzież § 12 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 poz. 1870), zwanego dalej „rozporządzeniem_2023”, co bezpośrednio uniemożliwiło dokonania ustaleń z osobą stosującą przemoc w zakresie dalszych działań oraz zobowiązania jej do ich realizacji w celu zmiany postępowania. Na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej 1 września 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny prawidłowo skierował M.G. do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową, ale grupa diagnostyczno-pomocowa nie podjęła już żadnych działań w związku z jego niezgłoszeniem się do programu, jednocześnie fakt ten systematycznie odnotowując w „kartach monitoringu”. M.G. do dnia kontroli nie przedłożył grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenia o zgłoszeniu się do programu korekcyjno –

edukacyjnego, a grupa diagnostyczno-pomocowa nie podjęła czynności, o których mowa w art. 9b ust. 12, tj. nie wezwała mężczyzny po upływie terminu określonego w ust. 11 pkt 3 ustawy, dwukrotnie, w odstępach maksymalnie 30 - dniowych, do przedstawienia rzeczonego zaświadczenia. Grupa diagnostyczno – pomocowa nie podjęła również działań, do których ustawa ją zobowiązuje w przypadku niedostarczenia jej przez osobę stosującą przemoc zaświadczenia o zgłoszeniu się do programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w terminie 90 dni od dnia doręczenia skierowania, tj. nie wystąpiła do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2119).

Z notatki urzędowej funkcjonariusza Policji z dnia 4 stycznia 2024 r. wynikało, że w dniu 2 stycznia 2024 r. M.G. poinformował pracownika socjalnego o zamiarze odebrania sobie życia, w związku z czym powiadomione zostały służby medyczne, które zadecydowały o przewiezieniu M.G. do Szpitala Psychiatrycznego w Bolesławcu, celem specjalistycznej konsultacji. W związku z powyższym zdarzeniem grupa diagnostyczno-pomocowa zdecydowała o podjęciu działań w odniesieniu do M.G. tj. konieczności konsultacji psychologicznej M.G. oraz zgłoszenia się przez niego do poradni zdrowia psychicznego, rozmów wspierających z pracownikiem socjalnym a także zgłoszeniu sytuacji do sądu rodzinnego, udzieleniu pomocy finansowej rodzinie przez Ośrodek Pomocy Społecznej i pomocy w związku z ubieganiem się o przydział mieszkania. Z notatki służbowej przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Przemkowie z dnia 10 stycznia 2024 r. wynikało, że grupa diagnostyczno-pomocowa dokonała weryfikacji planu pomocy rodzinie z uwagi na pozyskane również nowe informacje dotyczące kryminalnej przeszłości M.G. (zabójstwa matki w 2004 r. i uniknięcia kary z uwagi na stwierdzoną niepoczytalność) oraz jego stanu zdrowia. Nadmienić należy, że w związku z dokonaniem ww. ustaleń kierownik Posterunku Policji w Przemkowie dnia 9 stycznia 2024 r. skierował pismo do Komendy Powiatowej Policji w Polkowicach z prośbą o podjęcie stosownych działań oraz niezwłoczne przekazanie informacji do Sądu Rejonowego w Głogowie w związku z ustaleniem danych dotyczących karalności M.G. W piśmie informowano również, że niestabilny stan emocjonalny mężczyzny oraz jego zachowanie budzi obawy i zasadnym jest skierowanie go na badania psychiatryczne.

Po tym zdarzeniu pracownik socjalny w czasie swoich wizyt monitorujących bezpieczeństwo rodziny w miejscu jej zamieszkania „zauważył, że M.G. ma problem z nadużywaniem leków oraz jest pobudzony psychicznie, zachowuje się także agresywnie

wobec swojej partnerki używając wobec niej wulgarnych i obraźliwych słów”. W ocenie pracownika socjalnego rodzina nie radziła sobie z problemami życiowymi: brak stabilizacji mieszkaniowej, bytowej, brak stałego zatrudnienia, niskie dochody, choroby małoletnich, kłopoty ze zdrowiem psychicznym – cyt. „to wszystko przyczynia się do wyczerpania psycho-fizycznego M.G. i M.M.”.

W karcie monitoringu pracownika socjalnego z 30 stycznia 2024 r. odnotowano, że rodzina w okresie od 12 do 26 stycznia 2024 r. przebywała na terenie Wrocławia z uwagi na konieczność opuszczenia dotychczas zajmowanego lokalu. Z dokumentacji wynikało, że Zespół Interdyscyplinarny nie podjął działań, o których mowa w art. 9e ust. 3 ustawy, tj. nie poinformował Zespołu Interdyscyplinarnego we Wrocławiu o zamieszkaniu na terenie miasta ww. rodziny, z uwagi na fakt, że nie był w posiadaniu danych adresowych nowego miejsca zamieszkania. W kontrolowanej dokumentacji nie odnotowano żadnych danych dotyczących pobytu rodziny poza Przemkowem, grupa diagnostyczno-pomocowa dysponowała tylko oświadczeniem M.G. z dnia 12 stycznia 2024 r. o rezygnacji ze wsparcia asystenta rodziny (objęci tą formą pomocy od 3 stycznia 2024 r.) z uwagi na tymczasową zmianę miejsca zamieszkania, bez podania adresu kolejnego pobytu. Od 26 stycznia 2024 r. rodzina ponownie zamieszkała w Przemkowie, jednak już pod innym adresem. Zgłosiła też wolę podjęcia dalszej współpracy z asystentem rodziny i została tą formą pomocy objęta ponownie od 7 lutego 2024 r. W dniu 9 lutego 2024 r. została także sporządzona informacja o sytuacji rodziny dla Sądu Rejonowego w Głogowie, w odpowiedzi na wniosek o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych. Na piśmie brak pieczęci i podpisu kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej. Brak potwierdzenia przesłania ww. dokumentu i odbioru przez adresata.

Do dokumentacji grupy diagnostyczno – pomocowej załączona została informacja sporządzona przez pielęgniarkę (będącą również członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego w Przemkowie) reprezentującą przychodnię zdrowia COR-MED M&S Diallo Sp. Jawna w Przemkowie, w której odnotowano, że w dniu „9 stycznia 2024 r. zgłosili się na patronaż rodzice dziecka M.G. (...). Przebiegała bez zastrzeżeń i uwag. Dziecko czyste, zadbane”. Była to jedyna informacja w aktach sprawy potwierdzająca kontakt uczestników procedury z placówką ochrony zdrowia, niemniej jednak w kartach monitoringu pracownika socjalnego widniały adnotacje, że wizyty lekarskie rodzina realizowała na bieżąco. W dokumentacji funkcjonariusza Policji odnotowana była informacja uzyskana od M.M., że „niemowlę jest pod cykliczną kontrolą pielęgniarki, która przychodzi na wizyty domowe”.

W ocenie organu nadzoru, sytuacja rodziny tj. niepełnosprawność osoby doznającej przemocy, cięża jak i stan po urodzeniu dziecka, problemy natury psychicznej osoby stosującej przemoc domową, w pełni uzasadniała wystąpienie grupy diagnostyczno-pomocowej do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o rozszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej o przedstawiciela służby zdrowia, co znacznie ułatwiłoby monitorowanie sytuacji zdrowotnej rodziny i jednocześnie kontrole realizacji przez rodziców właściwej opieki nad noworodkiem i starszym chłopcem.

Z uwagi na fakt, że rodzina miała przydzielonego asystenta rodziny, uzasadnione było również wystąpienie do Zespołu Interdyscyplinarnego o powołanie go do grupy diagnostyczno-pomocowej.

Istotnym wsparciem dla grupy diagnostyczno-pomocowej było powołanie do jej składu także kuratora sądowego, jednakże grupa diagnostyczno-pomocowa nie posiadała wiedzy na temat objęcia rodziny nadzorem kuratora. W związku z prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Głogowie postępowaniem o wydanie zarządzeń wobec małoletnich, po raz pierwszy kurator odwiedził rodzinę z udziałem asystenta rodziny dopiero w dniu 15 lutego 2024 r. (kurator społeczny), a następnie 28 lutego 2024 r. (kurator zawodowy). Należy zauważyć, że wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny został złożony przez dzielnicowego w dniu 17 sierpnia 2023 r.

Z notatki służbowej asystenta rodziny sporządzonej na okoliczność wizyty w dniu 15 lutego 2024 r. w miejscu zamieszkania rodziny przy udziale aplikanta kuratorskiego z Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Głogowie wynikało, że podczas wizyty stwierdzono, iż rodzice pozostawili w domu bez opieki dwoje małoletnich dzieci, a sami udali się po drewno na opał i służby zastały ich wracających do domu. Podczas wizyty asystent rodziny zauważył zasinienia na twarzy starszego dziecka, jednak zarówno matka, jak i ojciec twierdzili, że powstały w wyniku uderzania się syna zabawkami. W notatce zapisano również, że w trakcie rozmowy M.G. udostępnił asystentowi do wglądu dokumenty leczenia partnerki, mające jego zdaniem uzasadniać jej konfabulacje. Ponadto asystent odnotował, że w trakcie rozmowy (na osobności) zwrócił M.G. uwagę, na powtarzane przez niego słowa cyt. *„zabiłem raz, mogę to zrobić drugi raz”* oraz *„(...) jak się raz czegoś posmakowało, to można chcieć tego drugi raz”*. Po opuszczeniu mieszkania asystent rodziny o treści rozmowy z M.G. powiadomił obecnego tam kuratora, a ten, jak wynika z zapisów grupy diagnostyczno-pomocowej – przekazał opis zastanej sytuacji kuratorowi zawodowemu II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Głogowie. Druga wizyta asystenta rodziny wraz z kuratorem

sądowym (tym razem zawodowym) w rodzinie odbyła się 28 lutego 2024 r., kiedy młodsze dziecko przebywało wraz z matką w szpitalu w Głogowie. W miejscu zamieszkania rodziny obecny był M.G. wraz ze starszym synem. Podczas wizyty kurator zawodowy również zauważył zasinienia widoczne na ciele dziecka i polecił ojcu wykonanie badania na krzepliwość krwi w związku z otrzymaną od niego informacją, że dziecko uderza się zabawkami. **W ocenie organu nadzoru i kontroli wyżej opisane sytuacje zastane przez kuratorów i asystenta rodziny, w tym niepokojące zachowanie mężczyzny, wskazywały na możliwe wystąpienie zagrożenia zdrowia lub życia kobiety oraz dzieci i stanowiły przesłankę do podjęcia działań przez właściwe służby w celu zabezpieczenia dzieci.**

W trakcie działań kontrolnych ustalono, że młodsze dziecko zostało w dniu 28 lutego 2024 r. wypisane ze szpitala w Głogowie i tego samego dnia w godzinach nocnych ponownie trafiło do szpitala, tym razem w Zielonej Górze. Z adnotacji w aktach sprawy wynikało, że znajdowało się w stanie ciężkim. W dniu 1 marca 2024 r. Sąd Rejonowy w Głogowie wydał postanowienie o zabezpieczeniu małoletnich w pieczy zastępczej. W aktach sprawy notatka urzędowa funkcjonariusza Policji z dnia 1 marca 2024 r., który w ramach asysty dla pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach uczestniczył w realizacji postanowienia Sądu Rejonowego w Głogowie i odebraniu starszego chłopca z rodziny. W dokumencie odnotowano, że w mieszkaniu panował porządek, powietrze w lokalu było zanieczyszczone dymem tytoniowym, chłopiec posiadał drobne zasinienie w okolicy czoła, rodzice dalej twierdzili, że na skutek zabawy. Ponadto matka dzieci oświadczyła, że młodsze dziecko trafiło do szpitala w Zielonej Górze z uwagi na problemy z oddychaniem. Jednocześnie funkcjonariusz Policji odnotował cyt. *„w rozmowie z pracownikiem socjalnym (...) oraz asystentem rodziny (...) ustaliłem, że w rodzinie nie potwierdzono, że dochodzi do przemocy domowej, w tym w kierunku dzieci, obie panie mają wiedzę, że najmłodsze dziecko jest w szpitalu o czym powiadomił je p. M.G.”*, *„w rodzinie wskazana dalsza kontrola z uwagi na podejrzenie stosowania przemocy domowej”*.

W dniu 8 marca 2024 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego w Przemkowie wpłynął kolejny formularz „Niebieska Karta – A” wypełniony przez funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji w Polkowicach. Jako osoby doznające przemocy domowej zostały wskazane dzieci: chłopiec w wieku 17 miesięcy i niemowlę mające 11 tygodni. Rodzice małoletnich zostali wskazani jako osoby stosujące wobec swoich synów przemoc fizyczną (bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie), psychiczną (poniżanie), ekonomiczną oraz w formie zaniedbania, niezaspokojenia podstawowych potrzeb

biologicznych, psychicznych i innych. W formularzu wskazano również na wystąpienie uszkodzeń ciała u młodszego dziecka i jako podjęte działanie interwencyjne oznaczono „doprowadzenie osób stosujących przemoc domową do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171 ze zm.)” i „powiadomienie organów ścigania”. Zgodnie z punktem XII formularza dzieci zostały zabezpieczone w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, starszemu zapewniono pomoc ambulatoryjną i schronienie w placówce całodobowej, młodsze dziecko zostało przyjęte na leczenie szpitalne i wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała.

Formularz „Niebieska Karta – A” został tego samego dnia przekazany do Zespołu Interdyscyplinarnego w Przemkowie (odbiór przez przewodniczącą ZI), która powołała grupę diagnostyczno – pomocową w składzie: pracownik socjalny i dzielnicowy Posterunku Policji w Przemkowie. Na dokumencie brak daty powołania grupy diagnostyczno – pomocowej, jedynie z notatki służbowej sporządzonej przez przewodniczącą ZI w dniu 14 marca 2024 r. wynika, że powołanie miało miejsce 11 marca 2024 r. Członkowie grupy diagnostyczno – pomocowej otrzymali do wiadomości dokument powołania i tym samym zostali powiadomieni o wpłynięciu przedmiotowego formularza „Niebieska Karta – A”. Potwierdzenie odbioru złożyli na dokumencie. Do dnia kontroli, tj. 19 marca 2024 r. nie odbyło się posiedzenie grupy diagnostyczno – pomocowej. Biorąc pod uwagę fakt, że był to kolejny formularz „Niebieska Karta-A” w rodzinie objętej już procedurą „Niebieskie Karty”, można było przyjąć, że stanowił on udokumentowanie kolejnego zdarzenia stosowania przemocy domowej w tej rodzinie, zatem odstąpiono od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie.

W trakcie działań kontrolnych tj. 20 marca 2024 r. przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Przemkowie odnosząc się do zaistniałych zdarzeń w ww. rodzinie, złożyła oświadczenie o treści: „Zespół Interdyscyplinarny informuje, że nie było żadnych zgłoszeń ze środowiska o stosowaniu przemocy wobec małoletnich dzieci”. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemkowie także oświadczyła, że „nie było żadnych zgłoszeń ze środowiska o stosowaniu przemocy wobec małoletnich dzieci” w rodzinie M.M. i M.G.

Działania podejmowane przez członków grupy diagnostyczno-pomocowej były dokumentowane, nie wszystkie jednak dokumenty były sporządzone rzetelnie – stwierdzono braki w wypełnieniu formularza „Niebieska Karta-A”, liczne powtórzenia treści typu „kopiuj – wklej” w dokumentach potwierdzających realizację indywidualnego planu pomocy, dotyczące ustaleń lub działań mających miejsce we wcześniejszym okresie, mylnie stosowane

nazewnictwo grupy diagnostyczno-pomocowej grupą roboczą. W związku z powyższym wskazuje się na konieczność rzetelnego dokumentowania wszystkich działań podejmowanych w trakcie realizacji procedur „Niebieskie Karty” i większej staranności w prowadzeniu dokumentacji.

W gminie Przemków w okresie realizacji przedmiotowej procedury „Niebieskie Karty” funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny powołany w dniu 30 stycznia 2017 r., a od 18 września 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny powołany w oparciu o znowelizowane przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W składzie zarówno pierwszego, jak i funkcjonującego w dniu kontroli Zespołu Interdyscyplinarnego byli przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 4 ustawy. Przewodniczący oraz zastępca przewodniczącego zostali wybrani na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego i funkcje te pełniły w okresie objętym kontrolą osoby reprezentujące Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemkowie.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości:

- 1) W posiedzeniach grupy diagnostyczno-pomocowej brał udział funkcjonariusz Policji, który formalnie nie został powołany do jej składu.
- 2) Spotkanie z osobą, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową oraz osobą, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc domową odbyło się w tym samym miejscu i czasie.
- 3) Grupa diagnostyczno-pomocowa nie wezwała osoby stosującej przemoc domową i nie wypełniła w jej obecności formularza „Niebieska Karta – D”.
- 4) Grupa diagnostyczno-pomocowa nie wezwała osoby stosującej przemoc domową do przedstawienia w określonym ustawowo terminie zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.
- 5) Grupa diagnostyczno-pomocowa nie wystąpiła do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2119) w związku z niedostarczeniem przez osobę stosującą przemoc domową w określonych w ustawie terminach zaświadczenia o zgłoszeniu się do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz o jego ukończeniu.

- 6) Skład grupy diagnostyczno-pomocowej nie został poszerzony o osoby, których obecność w grupie mogła mieć istotne znaczenie w dokonywaniu bieżącej oceny sytuacji rodziny.

W wyniku przeprowadzonej kontroli doraźnej oraz stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Grupy diagnostyczno-pomocowe powoływać zgodnie z obowiązującymi przepisami.
Podstawa prawna: art. 10, 10a i 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424).
Termin realizacji: na bieżąco.
2. Spotkania z osobami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową organizować w sposób uniemożliwiający im wzajemny kontakt.
Podstawa prawna: § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
Termin realizacji: na bieżąco.
3. Przestrzegać obowiązku wzywania przez grupę diagnostyczno-pomocową osoby stosującej przemoc domową na posiedzenie oraz w jej obecności dokonywania analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta-D” dokonywania ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji w celu zmiany jej postępowania.
Podstawa prawna: § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
Termin realizacji: na bieżąco.
4. Przestrzegać obowiązku wzywania przez grupę diagnostyczno-pomocową osoby stosującej przemoc domową do dostarczenia we wskazanych w ustawie terminach zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.
Podstawa prawna: art. 9b ust. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424).
Termin realizacji: na bieżąco.

5. Przestrzegać obowiązku występowania przez grupę diagnostyczno-pomocową z wnioskiem do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2119) w związku z niedostarczeniem przez osobę stosującą przemoc domową w określonych w ustawie terminach zaświadczenia o zgłoszeniu się do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz o jego ukończeniu.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. Przestrzegać zapisów ustawy, dotyczących powoływania grup diagnostyczno-pomocowych w składzie odpowiadającym potrzebom i konieczności dokonania oceny sytuacji rodziny oraz zaplanowania pomocy.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 11c pkt 2 i 4 oraz ust. 11d, art. 9a ust. 12, art. 9a ust. 12b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz.U. poz. 1165) jednostka podlegająca kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych, uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, **w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma**, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, **realizacji powyższych zaleceń**, uwag i wniosków lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

.....
kierownik jednostki kontrolującej